

Σακχαρώδης διαβήτης και οικογένεια

Δημ. Θ. Καραμήτσος

Ομ. Καθηγητής

Ιατρικής Σχολής ΑΠΘ

Διάγνωση διαβήτη

- Σε μεσήλικα
- Σε ηλικιωμένο
- Σε παιδί ή έφηβο

Διαβήτης σε ενήλικες και υπερήλικες

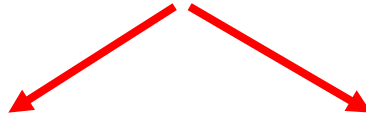
Ενήλικας ή Ηλικιωμένος με ΣΔ

- Αρχικός αιφνιδιασμός- ελαφρά κατάθλιψη
- Προσπάθεια συμμόρφωσης με οδηγίες

-Αρχική επιτυχία

-Εγκατάλειψη συμμόρφωσης

**Μικρός βαθμός
τήρησης
κανόνων**

**Πλήρης εγκατάλειψη
κανόνων**

Προβληματισμοί-περιορισμοί

Γλυκά;

Ποσότητα τροφής;

Ποιότητα τροφής;

Τρόπος παρασκευής

τροφής;

Κοινωνικές

συναναστροφές;

Λοιποί παράγοντες αθηρωμάτωσης

- Κάπνισμα
- Αρτηριακή υπέρταση
- Αυξημένη χοληστερίνη (LDL)

Φάρμακα-Διατροφή

Συνήθως δημιουργείται κόπωση από την πειθαρχία που απαιτείται

- Φάρμακα πολλά (ΣΔ, υπέρταση, λιπίδια, κ.τ.λ.)
- Διαιτολόγιο, προσπάθεια να χαθεί λίγο βάρος
- Αχ αυτά τα γλυκά, ιδίως η σοκολάτα...!**
- Οινοπνευματώδη;**
- Όταν κάτι απαγορεύεται ανακατεύεται ο διάβολος!**

Προβλήματα μνήμης υπερηλίκων

- Δυσκολία κατανόησης - συμμόρφωσης
- Δυσκολία αλλαγής παλαιών συνηθειών
- Λάθη στη λήψη φαρμάκων /ινσουλίνης
- Απαιτείται επίβλεψη, αλλά πώς...!

Τι πρέπει να γίνει;

- Καθορισμός ρεαλιστικών στόχων
- Όχι υπερβολική αυστηρότητα
- Προσπάθεια να κατανοήσει και να εφαρμόσει ένα ελάχιστο οδηγιών
- Επανάληψη οδηγιών
- Έλεγχος για λάθη λόγω κακής μνήμης

Επιπλέον προβλήματα

- Μεγάλη παχυσαρκία - λιπώδες ήπαρ
- Κάπνισμα
- Αρτηριακή υπέρταση
- Δυσλιπιδαιμία
- Καρδιοπάθειες
- Οστεοαρθρίτιδα
- Επιπλοκές διαβήτη

Βοήθεια λοιπής οικογένειας

- Υγιεινό διαιτολόγιο για όλους
- Όχι γλυκά στο σπίτι
- Όχι ειρωνείες
- Καθιέρωση καθημερινού περίπατου
- Καλλιέργεια υγιεινών συνηθειών
  - π.χ. κήπος, ποδήλατο κ.α.

Διαβήτης σε παιδί ή έφηβο

Διαβήτης σε παιδί ή έφηβο

- Αρχικός αιφνιδιασμός-ψυχολογικό σοκ
- Τραυματική εμπειρία νοσοκομείου
- Κάθε ηλικία έχει τα δικά της προβλήματα
  - 2 έως 5 ετών
  - 6 έως 13 ετών
  - εφηβεία
- Ανησυχία γονέων

Παιδί-έφηβος

- **Ανησυχία**

- **Φόβος ιατρών- νοσοκομείου**

Αισθήματα – αντιδράσεις οικογένειας

- **Ανησυχία**
- **Απελπισία - απόγνωση**
- **Φόβος αγνώστου**
- **Προσπάθεια ενημέρωσης**
- **Αναζήτηση κατάλληλου γιατρού ή νοσοκομείου**

Επίσκεψη σε γιατρό ή νοσοκομείο

- Τραυματικές εμπειρίες
- Τσιμπήματα – αιμοληψίες
- Απαγορεύσεις γλυκών
- Δίαιτες
- Ωράριο

1ος Χρόνος

- Κακή ψυχολογία Παιδιού και Γονέων
- Αλληλεπίδραση παιδιού με γονείς
- Ανάγκη εκπαίδευσης γονέων αλλά και παιδιού

Το παιδί μπορεί να καταλάβει πολύ περισσότερα από ό,τι νομίζουμε

Διάγνωση ΣΔ – ψυχολογικές φάσεις

Αιφνιδιασμός- Ανησυχία-θυμός

Άρνηση πραγματικότητας

Αναγνώριση-Φόβος αγνώστου

Ελαφρά κατάθλιψη

Προσαρμογή

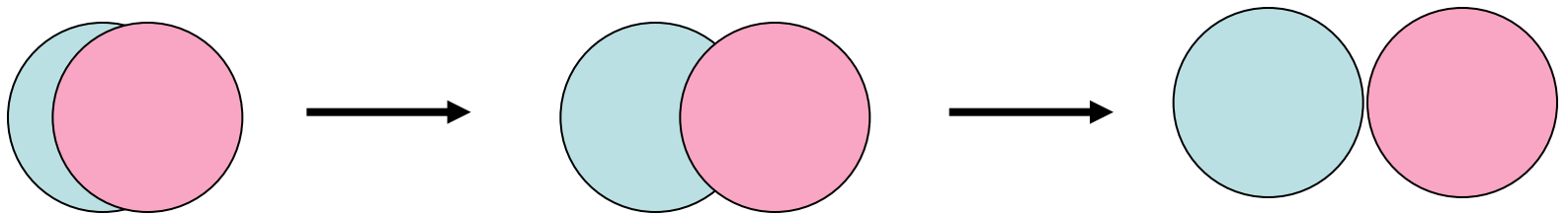
Φόβοι εφήβων & ιδίως των γονέων

- Απώτερες επιπλοκές
- Υπογλυκαιμία
- Περιορισμοί ωραρίου
- Αθλοπαιδιές; Αθλητισμός;

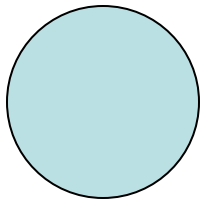
Ανησυχία για υπογλυκαιμία

- **Εμπόδιο επιδίωξης καλύτερης ρύθμισης**
- **Η μητέρα μπορεί να φτάσει στο σημείο να κοιμάται στο δωμάτιο του παιδιού!**
- **Ενδέχεται να αφήνουν επίτηδες αυξημένα σάκχαρα το βράδυ**

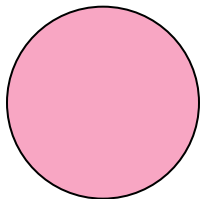
Επόμενα χρόνια προσαρμογής

1ος χρόνος - - - - - → επόμενα χρόνια

Μητέρα

Τέκνο

Νεαρός ενήλικας με ΣΔ

- **Ανάγκη παραδοχής της νόσου**
- **Σωστή εκπαίδευση σε θέματα διαβήτη**
- **Τακτικός αυτοέλεγχος**
- **Εντατικοποιημένη ινσουλινοθεραπεία**

Τι πρέπει να γίνεται

- Να συμμετέχει και το παιδί στις αποφάσεις
- Σιγά-σιγά να αποκτά αυτοπεποίθηση και αυτοτέλεια
- Ο γιατρός να μην είναι ο άνθρωπος που μόνο απαγορεύει, αλλά που ενημερώνει και εξηγεί
- Να τίθενται μικροί στόχοι και να υπάρχει επιβράβευση

Απάντηση για Αθλητισμό

- **Ναι, αν το επιθυμείς, αλλά βάζεις ακόμη μια μικρή δυσκολία στη ρύθμιση**
- **Μπορείς να είσαι αθλητής αν το θέλεις, αλλά πρέπει να ασχοληθείς επιπλέον και με τον ΣΔ**

- **Ιδιαίτερη προσοχή στην υπογλυκαιμία**

Αντιμετώπιση επαναστατικότητας εφήβων με ΣΔ

- Διατήρηση ηρεμίας
- Μην απαντάτε με έντονη φωνή
- Πέστε στο παιδί σας ότι είστε δίπλα του για να βοηθήσετε αν ο ίδιος το επιθυμεί
- Προσπαθήστε να είστε δίπλα του σαν φίλος όχι σαν μεγάλος ή αυθεντία
- Μην προδίδετε την ανησυχία σας, αλλά και μη δείχνετε αδιάφοροι

Απάντηση για τα ωράρια

- **Σταθερά ωράρια ενέσεων –φαγητού- ύπνου** δημιουργούν σταθερότερη ρύθμιση
- Ξέρω ότι θέλεις να διασκεδάσεις και να ψυχαγωγηθείς
- **Εσύ θα αποφασίσεις** πόσο θα ξενυχτίσεις αλλά πρέπει να ξέρεις..., να μη μου πεις δεν στο είπα...

Ερωτήματα φίλων-συγγενών

Προβληματισμός: Να το πούμε ή όχι;

Απάντηση: **Ασφαλώς ΝΑΙ**

αλλά είναι θέμα **προσωπικό** του ατόμου με τον ΣΔ

Παραμένουσες ανησυχίες- Προβλήματα

- Η ένταξη σε ομάδα φίλων
- Έρωτας και Σεξουαλικές σχέσεις

- Δυνατότητα δημιουργίας οικογένειας
- Κληρονομικότητα ΣΔ

Προβλήματα από υπερπροστασία

- Διακρίσεις από άλλα παιδιά οικογένειας
- Ανοχή παραπτώματων
- Συνεχής παρακολούθηση των τεστ αυτοελέγχου από γονείς, μικροί καυγάδες
- Εγκατάλειψη εφήβου-νεαρού στην γονεϊκή υπερπροστασία

Επίδραση πιεστικής οικογένειας

Αρχική υποταγή στην πίεση

Δυο πιθανές
εξελίξεις

Ενήλικας
άβουλος

Ενήλικας
επαναστατημένος

Απώτερες εξελίξεις από υπερπροστασία

- **Νέος εξαρτημένος από τους γονείς συνεχώς**
  - Άβουλη προσωπικότητα (πάντα μαζί με γονέα στον γιατρό)
- **Νέος επαναστατημένος**
  - Κάνει ότι θέλει (κυρίως λάθη) για να αποδείξει ότι είναι αυτός ο κύριος του εαυτού του.
  - Δεν επισκέπτεται γιατρό

Κοινή προσπάθεια για τη νίκη

- **Γιατρού**
- **Γονέων – συγγενών**
- **Νοσηλεύτριας (ψυχολόγου;)**
- **Παιδιού**

Ανάγκη σωστής προσαρμογής εξ' αρχής

- Σωστή καθοδήγηση
- Ενθάρρυνση
- Όχι διακρίσεις
- Βαθμιαία ανάληψη προσωπικής ευθύνης
- **Στόχοι**
  - Ως προς τον διαβήτη
  - Ως προς την προσωπική ζωή

Λαθεμένες επιλογές εφήβων

- Χρησιμοποίηση του ΣΔ ως όπλου ικανοποίησης επιθυμιών
  - Αποφυγή σχολείου
  - Απόκτηση δώρων - ωφελημάτων
  - Προσέλκυση προσοχής
- Μειώσεις ινσουλίνης για μείωση βάρους

Βάζετε μικρούς στόχους κάθε φορά και ψηλότερους

- Π.χ.
  - Λιγότερες υπογλυκαιμίες
  - Λιγότερες εξάρσεις σακχάρου
  - Βελτίωση βαθμών
  - Επιτυχία σε εξετάσεις
  - Ξένες γλώσσες
  - Μουσική, ζωγραφική, ευχάριστα χόμπι

Ο νέος διαβητικός σαν αθλητής (μεταφορικά)

Βάζει στόχο τη νίκη

- Για τη νίκη απαιτείται
- αγωνιστικότητα
- καλή ψυχολογία
- πίστη ότι θα νικήσει

Υπάρχει και όφελος από το διαβήτη;

- Δημιουργία αγωνιστικότητας
- Συγκροτημένη υπεύθυνα προσωπικότητα
- Απόκτηση υγιεινών συνηθειών
- Αύξηση αυτοεκτίμησης
- *(παρά την ύπαρξη διαβήτη καταφέρνω πολλά!)*

Απάντηση για τις επιπλοκές

- Ο διαβήτης **τρόπος ζωής**
- Διαβητικός ενημερωμένος **ποτέ νικημένος**

Πρώτα να επέλθει ηρεμία Εκπαίδευση – στόχοι - τρόπος ζωής

Και τότε

Το μέλλον θα είναι είναι ρόδινο

